

Rok III.

Nr. 12 (32). [12 (36)]

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO LUBELSKIEGO

Lublin, Grudzień 1931 r.

TREŚĆ.

Część urzędowa.

A. (Zarządzenia ogólne).

Pozycja.	Str.
Okólniki do P. P. Inspektorów Szkolnych, dyrekcji państwowych i prywatnych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich, szkół zawodowych oraz ogółu Nauczycielstwa w okręgu i Państwowego Pedagogjum w Lublinie:	
130. w sprawie rejestracji nauczycielstwa, uczestniczącego lub pragnącego uczestniczyć w pracy społeczno-oświatowej z dnia 17/XII.1931 r. Nr. O. P. 29064/31	315
131. w sprawie pomocy nauczycielstwa w pracy p. w. z dnia 18/XII.1931 r. Nr. I-W. F. 28478/31	316
132. w sprawie świadczeń Kas Chorych na rzecz opieki higieniczno-lekarskiej nad dziećmi szkolną z dnia 28/XI.1931 r. Nr. I. W. F. 27145/31	317
133. w sprawie ćwiczeń śródlekyjnych (odpis okólnika Min. WR. i OP. z dn. 15/X. 1931 r. Nr. I-W. F. 4095/31)	318
134. w sprawie stroju ćwiczebnego dla dziewcząt (odpis okólnika Min. WR. i OP. z dnia 17/XI.1931 r. Nr. I. WF. 8021/31)	319
135. w sprawie Okrężnej Wystawy Przeciwgruźliczej z dnia 28/XI.1931 r. Nr. I WF. 27299/31	319
Okólniki do dyrekcji państwowych i prywatnych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich w okręgu oraz Państwowego Pedagogjum w Lublinie:	
136. w sprawie Centralnych Pracowni Dydaktycznych przy Muzeum Oświaty i Wychowania Fizycznego z dnia 30/XI. 1931 r. Nr. II. 27071/31	320
137. w sprawie opieki instruktorskiej w zakresie nauki rysunków z dnia 18.XII.1931r. Nr. II. 22640/31	321
138. Ruch służbowy	321
139. Komunikaty	324

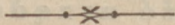
2400 egz.

DRUKARNIA PAŃSTWA
W LUBLINIE
ul. Plac Litewski 12
Poz.

140.

Część nieurzędowa.

Z organizacji i metodyki ćwiczeń cielesnych w szkole powszechnej	327
O pogłębienie pracy społeczno-oświatowej	330
Śpiew i chóry w woj. lubelskiem	334
Akademja poświęcona pamięci Stefana Żeromskiego	336
Akademja ku czci ś. p. Ministra WR. i OP. Dr. Sławomira Czerwińskiego	337
Co piszą w czasopismach woj. lubelskiego o ruchu teatralno-chóralnym	337
Komunikaty	338
Książki nadesłane	339
Konkursy	339
Ogłoszenie	339

I. CZĘŚĆ URZĘDOWA.

OKÓLNIKI do P. P. Inspektorów Szkolnych, dyrekcji państwowych i prywatnych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich, szkół zawodowych oraz ogółu Nauczycielstwa w okręgu i Państwowego Pedagogjum w Lublinie:

130.

w sprawie rejestracji nauczycielstwa, uczestniczącego lub pragnącego uczestniczyć w pracy społeczno-oświatowej z dnia 17/XII.1931 r.

Nr. O. P. 29064 /31.

Kuratorjum O. S. L. w dotychczasowej swej współpracy z nauczycielstwem usiłowało nieść mu zawsze pomoc w dziedzinie przygotowania pracowników do owocnej pracy społeczno-oświatowej. W tym celu organizowane były kursy i konferencje oświatowe, których głównym zadaniem było dostarczyć słuchaczom materiału do zbudowania sobie nowoczesnego poglądu na istotę i zadania pracy oświatowej oraz zachęcić do czynnego w niej udziału. Moment głębszego przygotowania do pracy w poszczególnych dziedzinach był naogół mało uwzględniany poza dziedziną kształcenia dorosłych i młodocianych, której metodycznemu opanowaniu poświęcono więcej czasu.

Obecnie nadchodzi czas, aby rozbudzonej już działalności społeczno-oświatowej nadać cechy większej *planowości, systematyczności i ciągłości* oraz *pogłębić skuteczność jej wysiłków.*

Głównym postulatem w tej dziedzinie jest *zastosowanie podziału pracy oraz, wynikającej z niego, specjalizacji w poszczególnych dziedzinach działalności społeczno-oświatowej.*

Pragnąc tę pracę postawić na realnym gruncie dokonanego już dorobku oraz na gruntownej znajomości jakościowego i ilościowego stosunku i zainteresowania nauczycielstwa zagadnieniami społecznymi, Kuratorjum O. S. L. przystępuje w bieżącym roku szkolnym do przeprowadzenia rejestracji pracy społeczno-oświatowej i społeczno-gospodarczej nauczycielstwa. W tym celu będzie rozesłana za pośrednictwem P. P. Inspektorów i Dyrekcji szkół specjalna ankieta do wszystkich nauczycieli na terenie Okręgu, *o zarejestrowanie dorobku zamierzeń i planów nauczycielstwa w dziedzinie pracy społecznej.* Ankieta zawiera cztery główne działy, a mianowicie: 1) *dane personalne;* 2) *dane, odnoszące się do przygotowania do pracy społecznej;* 3) *dane, mówiące o udziale danej jednostki w pracy społecznej* i 4) *zadeklarowanie wyboru jednej dziedziny pracy społecznej, jako przedmiotu specjalnego zainteresowania zarówno w zakresie praktycznej działalności społecznej, jak również w zakresie teoretycznych studjów i pracy samokształceniowej.*

Na podstawie analizy dzisiejszych warunków i potrzeb w dziedzinie pracy społecznej wyróżnione zostały następujące dziedziny specjalności: a) w grupie społeczno-oświatowej — specjalność świetlicowa, teatralna, śpiewacza, kształcenia dorosłych, bibliotekarska, współpracy z młodzieżą wiejską; b) w grupie społeczno-gospodarczej — specjalność spółdzielcza, samorządowa i społeczno-rolnicza.

Zasadniczo możliwy jest wybór przy wypełnianiu ankiety więcej, niż jednej z wymienionych specjalności. W wielu wypadkach będzie to nawet koniecznością. Ze względu jednakże na nieodzowność pogłębienia przygotowania pracowników do skutecznej i owocnej pracy społecznej, co może być osiągnięte jedynie kosztem zacieśnienia zakresu zainteresowań, zaleca się unikanie zbyt wielkiej rozbieżności.

Ankiety wypełniają nauczyciele (ki) wszystkich podległych Kuratorjum szkół państwowych, samorządowych i prywatnych, przyczem doręczeniem nadesłanych przez Kuratorjum blankietów oraz zbieraniem ich po wypełnieniu i odesłaniem pod adresem Kuratorjum zajmą się w zakresie szkół powszechnych P. P. Inspektorzy Szkolni, w odniesieniu zaś do wszystkich innych typów szkół — Dyrektorzy.

Kuratorjum przywiązuje dużą wagę do omówionej powyżej akcji ankietowej i dlatego oczekuje pozytywnego ustosunkowania się do niej nauczycielstwa podległych sobie szkół wszelkich stopni i typów i zaleca P. P. Inspektorom Szkolnym oraz Dyrektorom dołożenie starań w kierunku umożliwienia sprawnego i pozytywnego jej przeprowadzenia.

Ankieta będzie wypełniona w dwu egzemplarzach, przyczem jeden zostaje w aktach Inspektoratu szkolnego, jako podstawa ewidencji pracowników oświatowych na terenie powiatu, drugi należy przesać Kuratorjum w terminie do 15 lutego 1932 r. Ankiety wypełnione przez nauczycielstwo szkół średnich i zawodowych winny być zwrócone Kuratorjum w obu egzemplarzach.

Kurator Okręgu Szkolnego

(—) *St. Lewicki.*

131.

w sprawie pomocy nauczycielstwa w pracy p. w. z dnia 18/XII.1931 r

Nr. I. W. F. 28478/31.

Akcja krzewienia idei przysposobienia wojskowego wśród jak najszerzych warstw społecznych, mająca na celu przygotowanie obywateli do obrony kraju w każdej chwili, zasługuje na jak najżyyczliwsze poparcie całego społeczeństwa.

Szczególną pomoc w werbowaniu, organizowaniu, szkoleniu i wychowywaniu członków organizacyj p. w. może dać Nauczycielstwo wszystkich typów szkół, które jest w stałym i żywym kontakcie nie tylko z młodzieżą szkolną, lecz również i ze społeczeństwem, stojącym poza szkołą.

Przekonany głęboko o tem, że w sferach nauczycielskich podległego mi okręgu, idea p. w. jest należycie rozumiana i doceniana, zwracam się do P. P. Inspektorów Szkolnych, Przełożonych, Dyrektorów i Kierowników

szkół, oraz ogółu Nauczycielstwa z gorącym apelem do czynnego popie-
rania akcji p. w. wśród społeczeństwa i współdziałania z wojskowymi
organami w ich pracy we wszelkich organizacjach p. w.

Kurator Okręgu Szkolnego

(—) St. Lewicki.

132.

**w sprawie świadczeń Kas Chorych na rzecz opieki
higieniczno-lekarskiej nad dziatwą szkolną.**

z dn. 26.XI.1931 Nr. I. W. F. 27145/31.

W uzupełnieniu okólników Kuratorjum z dn. 7.IX.31 Nr. I. W. F. 19690/31
i z dn. 10.XI.31 Nr. II 25500/31 podaję do wiadomości P. P. Inspektorów
i dyrekcji szkół, że zdaniem Ministerstwa W. R. i O. P.

„1) Działwa i młodzież szkolna, korzystająca z porad w Kasach Cho-
rych, winna mieć specjalne dla siebie przeznaczone godziny przyjęć. O tych
godzinach winni być poinformowani lekarze szkolni, kierujący działwą na
leczenie.

Ministerstwo uważa to za ważne, gdyż działwa i młodzież szkolna
nie powinna tracić zbyt dużo czasu na czekanie, a powtóre, jest rzeczą
niepożądaną, by w poczekalniach lekarskich przebywała razem z dorosłymi.

2) Przy organizowaniu przez Państwo i samorządy pomocy denty-
stycznej dla działwy i młodzieży szkolnej, tak ważnej ze względu na mo-
żliwość zakażeń przez jamę ustną ze wszelkimi następstwami, zarządy
Kas Chorych winny przychodzić z pomocą, czy to ponosząc koszty wynag-
rodzenia pewnej liczby dentystów szkolnych, pracujących w szkolnych
gabinetach dentystycznych, czy też urządzając specjalne ambulatorja den-
tystyczne szkolne w poliklinikach szkolnych, w ośrodkach zdrowia, w sta-
cjach opieki nad dzieckiem i matką i t. p.

3) Przy organizowaniu przez szkolne Koła opiek rodzicielskich kolonij
i półkolonij letnich zarządy Kas Chorych winny przychodzić Kołom z po-
mocą finansową; wzmocnienie bowiem odporności dziecka na gruźlicę
przez pobyt na wsi zmniejszy w przyszłości wydatki na leczenie członków
Kas w sanatorjach dla suchotników”.

Wytyczne powyższe należy mieć na uwadze przy wykonywaniu punktu
5-go zarządzenia Kuratorjum O. S. Lub. z dn. 10.XI. b. r. Nr. 25500/31
w sprawie organizacji opieki higieniczno-lekarskiej i pomocy dentystycz-
nej dla działwy i młodzieży szkolnej.

Kurator Okręgu Szkolnego

(—) St. Lewicki.

w sprawie ćwiczeń śródlekcyjnych

(odpis okólnika Min. WR. i OP. z dnia 15/X. 1931 roku Nr. I-W. F. 4095/31).

Do wiadomości mojej doszło, że w związku z pojawiającymi się w ostatnich czasach poniekąd sprzecznymi poglądami naukowymi na fizjologiczny akt oddychania, tu i ówdzie zaniechano zwyczaju wykonywania tak zwanych ćwiczeń oddechowych śródlekcyjnych. Ponieważ istotę ćwiczeń śródlekcyjnych stanowią nie głębokie wdechy i wydechy, lecz rozluźnienie napiętych mięśni ucznia, przeto mając na względzie zdrowie dziatwy i młodzieży szkolnej, w sprawie tej zarządzam, co następuje:

1) ćwiczenia śródlekcyjne,—które tak powinno się odtąd nazywać, — należy wykonywać możliwie we wszystkich szkołach, na wszystkich lekcjach;

2) przypominać o potrzebie wykonania tych ćwiczeń powinien albo dodatkowy dzwonek w szkole, albo polecenie nauczyciela, prowadzącego lekcję;

3) przed ćwiczeniami należy otworzyć — o ile lekcja nie odbywa się przy otwartych oknach — jedno lub dwa okna;

4) na dany przez dyżurnego lub innego ucznia znak, uczniowie wstają ze swych miejsc w ławkach lub między ławkami, wyprostowują się, wykonywują kilka (3 — 5) wdechów i wydechów, — niezbyt głębokich, aby nie doznać zawrotów głowy, oraz w celu rozruszania się, kilka niezbyt złożonych ćwiczeń gimnastycznych, np. w rodzaju skłonu ku przodowi, ku tyłowi i w obie strony, ruchów obrotowych ramionami i t. p.;

5) po wykonaniu tych ćwiczeń uczniowie zajmują swe miejsca.

Cały ten zabieg, trwający nie więcej ponad półtorej do dwóch minut, wykonany przy dopływie świeżego powietrza do klasy, powinien przyczynić się do poprawy krążenia krwi w organizmie ucznia, do rozluźnienia mięśni, znajdujących się w stanie skurczu w związku z długotrwałym siedzeniem, zwłaszcza przy napiętej uwadze. Poprawa krążenia krwi w całym organizmie, a więc i w mózgu, niewątpliwie odbije się na lepszej jego czynności, na zwiększonej wydajności pracy umysłowej ucznia.

Podsekretarz Stanu:

(—) *K. Pieracki.*

MINISTERSTWO

Wyznań Religijnych i Oświecenia
Publicznego

Odpis.

Warszawa, dn. 17 listopada 1931 r.

Nr. I WF—8031/31

W sprawie stroju ćwiczebnego
dla dziewcząt.

W uzupełnieniu okólnika Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 10 stycznia 1928 r. Nr. O. H. Fiz. 28/28 w sprawie stroju ćwiczebnego młodzieży szkolnej (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr. 1 z roku 1928 poz. 22) Ministerstwo *zezwala* na wprowadzenie do szkół i oddziałów żeńskich następujących zmian przepisowego ubrania ćwiczebnego dla dziewcząt pod warunkiem jednak zachowania jednolitości ubioru w całej klasie:

1. Białą koszulkę trykotową *można* zastąpić białą bluzeczką płócienną z krótkimi rękawkami, okrywającymi pachy ćwiczącej. Bluzeczka powinna być sporządzona z polskiego płótna jedwabnego, długość jej od pasa w dół wynosić powinna 20 cm.—pas i lamowanie niebieskie.

2. Dopuszczalne są szarawarki koloru czarnego. Długość szarawarków: 10 cm. ponad kolana, szerokość u dołu: 40 cm.; szarawarki lekko nadmarszczone, ściągnięte nad kolanami na gumę.

Podsekretarz Stanu:

(—) *K. Pieracki.*

135.

w sprawie Okręgowej Wystawy Przeciwgruźliczej, z dn. 28/XI. 1931 r.
Nr. I. W. F. 27299/31.

Powołując się na pismo Okręgowego Związku Kas Chorych we Lwowie do Ministerstwa W. R. i O. P.—z dn. 20.X.31 Nr. 18887/31, oraz na pismo Ministerstwa W. R. i O. P. do Kuratorjum z dn. 19.XI.31 Nr. I. W. F. 8172/31, — dziękuję P. P. Inspektorom Szkolnym, Dyrektorom i Kierownikom szkół średnich, powszechnych i zawodowych w Okręgu Szkolnym Lubelskim, za użyczenie Okręgowej Wystawie Przeciwgruźliczej gorliwego poparcia w formie bezinteresownego udzielania sal do dyspozycji Wystawy, bądź też—skierowywania na Wystawę poszczególnych szkół pod opieką PP. Wychowawców, Lekarzy szkolnych i Higjenistów, którzy przez popularne wykłady przyczynili się do zrozumienia przez młodzież treści i celu Wystawy.

Kurator Okręgu Szkolnego

(—) *St. Lewicki.*

**OKÓLNIKI do dyrekcji państwowych i prywatnych szkół
średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczyciel-
skich w okręgu oraz Państwowego Pedagogjum
w Lublinie:**

136.

**w sprawie Centralnych Pracowni Dydaktycznych przy Muzeum
Oświaty i Wychowania Fizycznego z dnia 30/XI 1931 Nr. II 27071.**

Na podstawie okólnika Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 14 listopada
rb. Nr. II. S. 22037/31 podaję do wiadomości, że przy Muzeum Oświaty
i Wychowania w Warszawie (ul. Hoża 88) uruchomione zostały p. n.
Centralnych Pracowni Dydaktycznych następujące pracownie dydaktyczne:

- 1) pracownia języka polskiego,
- 2) „ języków nowożytnych obcych (franc., ang., niem.),
- 3) „ filologii klasycznej,
- 4) „ historii,
- 5) „ geografii,
- 6) „ biologii,
- 7) „ chemji,
- 8) „ fizyki,
- 9) „ matematyki,
- 10) „ pracy ręcznej,
- 11) „ wychowawcza.

Celem powyższych pracowni jest udzielanie zgłaszającym się osobom
fachowych porad, wskazówek i objaśnień w zakresie dydaktyki danego
przedmiotu, jak również pokaz ćwiczeń, przyrządów i pomocy naukowych
oraz wzorowych urządzeń szkolnych z uwzględnieniem dostosowania ich
do odmiennych warunków pracy i pomieszczeń zainteresowanych zakładów.

Kierownikami poszczególnych pracowni są instruktorzy ministerjalni
odnośnych przedmiotów, mianowicie: polonistycznej — p. dr. Szyszkowski,
filologii klasycznej — p. Dąbrowski, języków nowożytnych — pp. Dewitzowa
(germ. i angl.) i Nieniowska (franc.), historii — p. dr. Mrozowska, geografji
— p. Wuttke, biologji — p. Gemborek, chemji — p. Harabaszewski, fizyki
— dr. Gawęcki, matematyki — p. Bielecki, pracy ręcznej — p. Buczkowski,
pracowni zaś wychowawczej — p. wizyt. min. J. Michałowska. Nadto w pra-
cowniach dyżurują stale specjaliści asystenci.

Pracownie wymienione pod 1, 2, 3, 4, 11 otwarte są codziennie (z wy-
jątkiem niedziel i świąt) od godz. 17 do godz. 18 mn. 30, natomiast w so-
boty — od godz. 13 min. 30 do godz. 15.

Pozostałe pracownie otwarte są codziennie (z wyjątkiem niedziel i świąt)
od godz. 17 min. 30 do godz. 19, w soboty zaś — od godz. 14 do godz.
15 min. 30.

Ze względu na duże korzyści dla nauczycielstwa i szkół, jakie mogą być osiągnięte ze zwiedzania pracowni przez fachowe siły nauczycielskie i dyrektorów szkół, zachęcam dyrekcje i nauczycielstwo w okręgu do pozostawania w kontakcie z Centralnymi Pracowniami Dydaktycznymi.

Kurator Okręgu Szkolnego

(—) *St. Lewicki.*

137.

w sprawie opieki instruktorskiej z zakresu nauki rysunków

z dn. 18/XII. 1931 r. Nr. II. 22640/31.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego uzupełniając okólnik z dnia 28 września 1931 r. Nr. 20496/31, pismem z dnia 1.XII. 31 r. Nr. II. 22640/31, podaje do wiadomości, że opiekę instruktorską w zakresie nauki rysunków w szkołach średnich ogólnokształcących i zakładach kształcenia nauczycieli powierzyło w bieżącym roku szkolnym instruktorom ministerjalnym: p. Marji Vogelsang, p. Franciszkowi Buczkowskiemu i p. Stanisławowi Gabrjelowi.

Kurator Okręgu Szkolnego

(—) *St. Lewicki.*

138.

RUCH SŁUŻBOWY.

Kurator Okręgu Szkolnego

mianował:

w szkołn. średn. z dn. 1 września 1931 r.

1) **Irenę Pokorną**, kontr. nauczyc. gimn. państw. im. St. Czernieckiego w Chełmie, nauczycielką gimn. państw. im. Unji Lubelskiej w Lublinie. (Nr. II. 22381/31 z dn. 25 IX. 1931 r.).

2) **Bolesława Łuszczę**, nauczycielem gimn. państw. im. St. Staszica w Lublinie. (Nr. II. 21538/31 z dn. 16 IX. 1931 r.)

3) **Piotra Malca**, kontr. nauczyc., gimn. państw. im. Zamojskiego, nauczycielem w temże gimnazjum. (Nr. II. 22332/31 z dn. 25 IX. 1931 r.).

z dniem 16 października 1931 r.

1) **Franciszka Gomolińskiego**, nauczycielem gimn. państw. im. B. Głowackiego w Tomaszowie Lubelskim, (Nr. II. 24405/31 z dn. 21/X. 1931 r.).

w zakł. kształcenia nauczycieli z dn. 1 września 1931 r.

1) **Marję Jacynównę**, tymcz. nauczycielką państw. semin. naucz. żeńskiego w Zamościu. (Nr. i. K. N. 22073/31 z dn. 25 IX. 1931 r.).

przeniósł na własną prośbę:

w szkoln. średn. z dn. 1 września 1931 r.

1) **Witolda Zalewskiego**, nauczyc. gimn. państw. im. Unji Lubelskiej w Lublinie, do gimn. państw. im. Kr. Jadwigi w Siedlcach. (Nr. II. 12595/31 z dn. 30/VI.1931 r.).

w szkoln. powszechnem z dn. 1 września 1931 r.

1) **Zofję Stempniakową**, nauczyc. 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Klonownicy Wielkiej, powiatu konstantynowskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Janowie Podlaskim. (Nr. I. 18161/31 z dnia 17/IX.1931 r.).

2) **Felicję Laskowską**, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Janowie Podlaskim, do 3-klasowej publ. szkoły powsz. w Huszlewie, powiatu konstantynowskiego. (Nr. I. 21095/31 z dnia 12/XI.1931 r.).

3) **Pawła Kaczora**, nauczyc. 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Łuszczaczu, powiatu tomaszowskiego, do 3-klasowej publ. szkoły powsz. w Chodywańcach, tegoż powiatu. (Nr. I 17088/31 z dnia 31/VII.1931 r.).

4) **Zofję Zwiegincewową**, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. im. M. Kopnickiej w Białej Podlaskiej, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. im. ks. Brzóska w Białej Podlaskiej. (Nr. I. 24870/31 z dnia 26/XI.1931 r.).

5) **Marję Kisielową**, nauczyc. 5-klasowej publ. szkoły powsz. w Woli Gałęzowskiej, powiatu lubelskiego, do 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Celejowie, powiatu puławskiego. (Nr. I. 12633/31 z dnia 12/XI.1931 r.).

6) **Eugenję Powierzową**, nauczyc. 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Kalińowie, powiatu biańskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Sławacinku, tegoż powiatu. (Nr. I. 24869/31 z dnia 26/X.1931 r.).

7) **Helenę Powierzankę**, nauczyc. 6-klasowej publ. szkoły powsz. w Kamionnie, powiatu węgrowskiego, do 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Poszewce, tegoż powiatu. (Nr. I. 17671/31 z dnia 16/VIII.1931 r.).

8) **Leontynę Iwankową**, nauczyc. 6-klasowej publ. szkoły powsz. w Gruszczynie, powiatu węgrowskiego, do 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Wólce Miedzyńskiej, tegoż powiatu. (Nr. I. 17675/31 z dnia 10/VIII.1931 r.).

9) **Eustachego Czumę**, nauczyc. 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Proszewie, powiatu węgrowskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Suchej Kopciach, tegoż powiatu. (Nr. I. 17676/31 z dnia 10/VIII.1931 r.).

10) **Janinę Delormową**, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Busku Kieleckim, powiatu stopnickiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Ostrowie Siedleckim, powiatu włodawskiego. (Nr. I. 20067/31 z dnia 31/VIII.1931 r.).

z dniem 1 października 1931 r.

1) **Leokadję Taczapską**, nauczyc. 3-klasowej publ. szkoły powsz. w Tchórzewku, powiatu radzyńskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Górcie, powiatu łukowskiego. (Nr. I. 21342/31 z dnia 16/IX. 1931 r.).

2) **Marcelego Abramczuka**, nauczyc. 5-klasowej publ. szkoły powsz. w Stoczku, powiatu łukowskiego, do 4-klasowej publ. szkoły powsz. w Białobrzegach, tegoż powiatu. (Nr. I. 21458/31 z dnia 39/IX. 1931 r.).

3) **Eugenję Szklarską**, nauczyc. 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Woroblinie, powiatu konstantynowskiego, do 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Kazimierzowie-kol. tegoż powiatu. (Nr. I. 22617/31 z dnia 13/XI. 1931 r.).

4) **Cecylję Matysikową**, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Mordach, powiatu siedleckiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. Nr. 21 w Lublinie (Nr. I. 22882/31 z dnia 12/X.1931 r.).

5) **Władysława Opackiego**, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Gołębiu, powiatu puławskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Borowej, tegoż powiatu. (Nr. I. 21714/31 z dnia 19/IX. 1931 r.).

6) **Stanisławę Kiełczewską**, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Michowie, powiatu lubartowskiego, do 4-klasowej publ. szkoły powsz. w Paęcznicy-klasa eksponowana w Chlewiskach, tegoż powiatu. (Nr. I. 25070/31 z dnia 3/XI.1931 r.).

7) Janinę Tymoszykównę, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Wielgim, powiatu węgrowskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. męskiej w Węgrowie. (Nr. I. 25086/31 z dnia 4/XI.1931 r.).

8) Michała Moniuszkę, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Wodyniach, powiatu siedleckiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Rudzie Wolińskiej, tegoż powiatu. (Nr. I. 23738/31 z dnia 13/XI.1931 r.).

9) Eugenję Tymińską, nauczyc. 6-klasowej publ. szkoły powsz. w Wojcieszkowie, powiatu łukowskiego, do 3-klasowej publ. szkoły powsz. w Lipinach, tegoż powiatu. (Nr. I. 23932/31 z dnia 10/XI.1931 r.).

10) Marję Pieczykołanową, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły w Różańcu, pow. biłgorajskiego, do 1-klasowej publicznej szkoły powsz. w Jankach, powiatu hrubieszowskiego. (Nr. I. 21596/31 z dnia 12/X.1931 r.).

z dniem 1 listopada 1931 r.

1) Zofję Marczyńską, naucz. 4-klasowej publ. szkoły powsz. w Rurach, powiatu ubelskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powszechnej w Puchaczowie, tegoż powiatu. (Nr. I. 24992/31 z dnia 26/X.1931 r.).

2) Adama Żabickiego, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Puchaczowie, powiatu lubelskiego, do 4-klasowej publ. szkoły powsz. w Rurach, tegoż powiatu. Nr. I. 24137/31 z dnia 26/X.1931 r.).

z dniem 1 grudnia 1931 r.

1) Marję Kotową, nauczyc. 6-klasowej publ. szkoły powsz. w Orli, powiatu białskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powszechnej Nr. 17 w Lublinie. (Nr. I. 24721/31 z dnia 24/X.1931 r.).

2) Anielę Modrzycką, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Bychawie, pow. lubelskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. Nr. 22 w Lublinie. (Nr. I. 25982/31 z dnia 9/XI.1931 r.).

3) Ignacego Zielińskiego, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Przybyśławicach powiatu puławskiego, do 3-klasowej publ. szkoły powsz. w Woli Przybyśławskiej, tegoż powiatu. (Nr. I. 16836/31 z dnia 5/XI.1931 r.).

4) Janinę Kowalczukową, nauczyc. 1-klasowej publ. szkoły powsz. w Hatowicach, powiatu sokalskiego, do 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Gozdowie, powiatu hrubieszowskiego. (Nr. I. 26068/31 z dnia 13/XI.1931 r.).

5) Stefanję Sudnikową, nauczyc. 3-klasowej publ. szkoły powszechnej w Woli Przybyśławskiej, powiatu puławskiego, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Końskowoli, tegoż powiatu. (Nr. I. 16835/31 z dnia 5/XI.1931 r.).

6) Lucynę Werewską, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. Nr. 2 w Lublinie, do 7-klasowej publicznej szkoły powszechnej Nr. 17 w Lublinie. (Nr. I. 16636/31 z dnia 28/X.1931 r.).

7) Aleksandrę Gorczałową, nauczyc. 2-klasowej publ. szkoły powsz. w Wygodzie, pow. łowieckiego, do 4-klasowej publ. szkoły powsz. w Wiśniewie, powiatu siedleckiego. (Nr. I. 26742/31 z dnia 18/XI.1931 r.).

8) Piotra Redasa, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. Nr. 3 w Siedlcach, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. Nr. 4 w Siedlcach. (Nr. I. 26811/31 z dn. 24X/I.1931 r.).

9) Janinę Dąbecką, nauczyc. 2-klasowej publ. szkoły powsz. Nr. 4 w Siedlcach, do 7-klasowej publ. szkoły powsz. Nr. 3 w Siedlcach. (Nr. I. 26807/31 z dn. 24/XI.1931 r.).

z dniem 1 lutego 1931 r.

1) Walentego Siemięca, nauczyc. 7-klasowej publ. szkoły powsz. w Janowie Lubelskim, do 7-klasowej publicznej szkoły powszechnej w Modliborzycach, powiatu janowskiego. (Nr. I. 23161/31 z dnia 1/XII.1931 r.).

przeniósł w stan spoczynku:

w szkol. średn. z dn. 1 listopada 1931 r.

1) Zenajdę Koléndoff, nauczyc. gimn. państw. im. W. Jagiełły w Krasnymstawie. (Nr. II. 23885/31 z dnia 15/X.1931 r.).

w admin. szkoln. I inst. z dn. 1 września 1931 r.

1) **Augusta Budzyńskiego**, woźnego państw. szkoły przem. handl. żeńskiej w Lublinie. (Nr. III. 24479/31 z dn. 20/X.1931 r.).

powołał do czynnej służby:

w szkoln. powsz. z dn. 1 października 1931 r.

1) **Cecylję Górną**, pozostającą w stanie pozasłużbowym nauczyc. publ. szkoły powszechnej, na stanowisko nauczycielki 7-klasowej publ. szkoły powszechnej Nr. 12 w Lublinie. (Nr. I. 24719/31 z dn. 28/X.1931 r.).

przeniósł w stan pozasłużbowy:

w szkoln. powsz. z dniem 1 listopada 1931 r.

1) **Jadwigę Kłonicową**, nauczyc. 3-klasowej publ. szkoły powsz. w Telakach, pow. sokołowskiego. (Nr. I. 24725/31 z dn. 24/X.1931 r.).

przyjął zgłoszenie o dobrowolnym wystąpieniu ze służby:

Pauliny Konarzewskiej, nauczyc. 1-klasowej publicznej szkoły powsz. w Jankach, pow. hrubieszowskiego. (Nr. I. 23050/31 z dn. 13/X.1931 r.).

anulował dekret:

zwalniający ze służby z dniem 1 stycznia 1932 r.

Zofję Iwatównę, nauczyc. gimn. państw. im. M. Konopnickiej w Zamościu. (Nr. II. 22262/31 z dnia 21/X.1931 r.).

Ministerstwo W. R. i O. P. wydzieliło ze służby z dniem 19 września 1931 r. na podstawie orzeczenia Ministerjalnej Komisji dyscyplinarnej:

1) **Henryka Fuhrmana**, nauczyciela państw. 3-klasowej koeduk. szkoły handlowej w Chełmie. (Nr. I. 24413/31 z dnia 19/X.1931 r.).

139.

KOMUNIKATY.

W sprawie godzin przyjęć w Kuratorjum.

W Kuratorjum są przestrzegane następujące dni i godziny przyjęć. Kurator Okręgu Szkolnego przyjmuje w poniedziałki i czwartki od godziny 13 do 15.

Obowiązuje uprzednie zgłoszenie w Sekretarjacie.

Naczelnicy Wydziałów, Kierownicy Oddziałów i Okręgowi Wizytatorowie Szkół przyjmują w poniedziałki, środy, czwartki i piątki od godziny 12 do 14.

Zgłoszenie o przyjęcie skutecznia się za pomocą karty zgłoszenia. Zgłoszenia w sprawach nieuzasadnionych i mniejszej wagi nie będą uwzględniane.

Interesanci zamiejscowi w wyjątkowo ważnych sprawach mogą być przyjęci codziennie w wyznaczonych wyżej godzinach.

Kancelarja Kuratorjum udziela informacji codziennie w godzinach urzędowych (od 1.IV do 30.X od godz. 8 do 15 i od 1.XI do 31.III od godz. 8³⁰ — 15³⁰).

W sprawie konferencyj informacyjnych dla nauczycielstwa, ubiegającego się o dopuszczenie do egzaminu wstępnego na W. K. N.

W terminie od 28 do 30 grudnia 1931 r. Kuratorja Okręgów Szkolnych w siedzibach Wyższych Kursów Nauczycielskich organizują konferencje dla kandydatów do egzaminu wstępnego na Wyższe Kursy Nauczycielskie w r. 1932/33. Konferencje te nie mają charakteru obowiązkowego.

Celem konferencyj o charakterze wyłącznie informacyjnym jest udzielenie uczestnikom wyjaśnień, dotyczących się metod pracy na kursie i zakresu wymagań przy egzaminie wstępnym, omówienie bibliografji, w szczególności książek wskazanych do egzaminu, oraz udzielenie informacji, dotyczących się sposobu przeprowadzenia egzaminu wstępnego i metody pracy na Wyższym Kursie Nauczycielskim.

Spis konferencyj obejmuje poniższa tabela.

L. p.	Siedziba W. K. N.	Bliższy adres	Konferencja z grupy przedmiotów	U w a g i
1	Kraków	Wawel 9	hum. (j. polski — j. niem. i j. polski — historia)	Zapisy na konferencje przyjmują wymienione Dyrekcje W. K. N. w terminie do dnia 15 grudnia 1931 roku Dyrekcje W. K. N. udzielać będą również wszelkich informacji zgłaszającym się na konferencje.
2	Lwów	ul. Zielona 10	geogr. - przyr.	
3	Toruń	ul. Sienkiewicza 38	humanist. i fizyko-matem.	
4	Poznań	ul. Garncarska 7	wychowania fizyczn. i śpiewu	
5	Warszawa	Jezuicka 4	fiz. - matem. georg. - przyr. hum. (j. polski — historia)	
	"	Górczewska 8	robót ręcznych i rysunku	
6	Wilno	W. Pohulanka 23	pedag.	
7	Mysłowice	ul. Seminaryjna 8—10 (państw. sem. naucz. męskie)	robót ręcznych i rysunku	

Nr. 1. - KN. - 27559/31.

W sprawie kina objazdowego.

Powołując się na pismo Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 18.X 1931 r. Nr. I. W. F. - 8193/31 Kuratorjum *poleca uwadze i pomocy* Inspektorów Szkolnych, Dyrekcji i Kierownictw szkół i zakładów naukowych działalność kina objazdowego, wyświetlającego w b. roku szkolnym *filmy harcerskie*.

Kino wyświetla filmy: „Pan Prezydent Rzeczypospolitej w obozie harcerskim wśród dziewcząt”, „Życie dziewcząt w obozie harcerskim”, „Wszechsłowiański zlot harcerstwa w Pradze”, „Fragmenty Międzynarodowego zlotu St. Harcerzy w Kandersteg (Szwajcarja)”, „Pan Prezydent Rzeczypospolitej w towarzystwie Wojewody Śląskiego w żeńskim obozie w. f. w Istebnej”, „Poświęcenie stancy harcerskiej na Buczu (Śl. Ciesz.)”, „Przygody na Alasce”.

Nr. O. - 26382/31.

W sprawie filmów p. t. „Polacy w Ameryce” i Floryda — kraj wiecznego lata”.

Ministerstwo W.R. i O.P. pismem z dnia 23.XI 1931 r. Nr. I. Pol. 8796/31 stwierdziło, że *filmy p. t. „Polacy w Ameryce” i „Floryda — kraj wiecznego lata”* wykonane przez p. Jerzego Jelińskiego, zasługują na specjalne zalecenie dla młodzieży, dla swych wybitnych wartości kształcących. — Autor filmów zamierza zrobić objazd wszystkich miast, celem wyświetlenia filmów wraz z krótką prelekcją i ustnemi objaśnieniami.

Nr. O. - 27951/31.

W sprawie przepisów rach. - kas. dla gimnazjów państw.

Kuratorjum zwraca uwagę na zarządzenie Ministra W. R. i O. P. z dnia 25.IX 1931 r. Nr. I. R. - 8927/31 w sprawie przepisów rachunkowo-kasowych dla dyrekcji gimnazjów państwowych. (Dz. Urzęd. Min. W. R. i O. P. z dn. 31.X 1931 r. Nr. 10/242 poz. 120).

W sprawie pozwolenia na prowadzenie szkoły.

Kurator Okręgu Szkolnego zezwolił p. F. Borysławskiemu, na założenie i prowadzenie w Lublinie średniej koedukacyjnej szkoły dla dorosłych.

Nr. II. - 24217/31.

II. CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA.

Z organizacji i metodyki ćwiczeń cielesnych w szkole powszechnej.

IV.

Zmiany rozwojowe, odróżniające dźiatwę w II-gim roku nauczania, od dzieci, rozpoczynających dopiero naukę szkolną, aczkolwiek niewielkie, muszą jednak być wzięte pod uwagę w pracy naszej, w zakresie w. f.

Przyjmując, że:

- a) umysłowy rozwój dzieci posunął się w ciągu roku dość znacznie naprzód,
- b) ośrodki psycho-motoryczne u dzieci działają nieco sprawniej niż przed rokiem,
- c) zainteresowania dzieci zmieniły cokolwiek swój poziom i kierunek,
- d) układ mięśniowo-kostny uległ pewnemu wzmocnieniu i usprawnieniu,
- e) zwiększyła się u dźiatwy zdolność koordynacji nerwowo-mięśniowej i t. d.,

łatwo zrozumiemy, że zmieniają się w odpowiednim stopniu nietylko formy naszego postępowania z dziećmi, lecz również i wymagania, stawiane dziecięcym organizmom.

Na zmianę wymagań wpłyną przede wszystkim warunki pracy szkolnej, których ujemne oddziaływanie na układ kościca, a co za tem idzie — na prawidłowość postawy u dzieci, jest aż nadto widoczny.

Wskutek długotrwałego przebywania w ławkach szkolnych mięśnie grzbietowe dzieci ulegają wydłużeniu, zaś mięśnie antagonistyczne (przedniej strony tułowia) silnemu przykróceniu, w rezultacie czego spotykamy typy o zapadniętej klatce piersiowej i o rozmaitych skrzywieniach kręgosłupa.

Takie zniekształcenie postawy odbija się szkodliwie na czynnościach organów oddechowych i krwiobiegu; oddech staje się ograniczony i płytki, praca serca ulega zaburzeniom, procesy przemiany materji słabną.

W trosce o zdrowie dźiatwy, powierzonej naszej opiece, musimy więc sięgnąć do jakichś środków przeciwdziałających i neutralizujących szkodliwy wpływ warunków życia szkolnego na ich organizmy.

Wysiłek nasz powinien pójść w kierunku:

- a) poprawienia i utrzymania prawidłowej postawy,
- b) usprawnienia klatki piersiowej,
- c) wzmocnienia i usprawnienia układu mięśniowego i systemu nerwowego,
- d) regulowania czynności płuc i serca.

Z powyższego wynika, iż praca nasza winna przyjąć formy bardziej przemyślane, że sam ruch dla ruchu, aczkolwiek dla dzieci bardzo korzystny, dla osiągnięcia powyższych celów nie wystarczy.

By zadaniu odpowiedzieć, musimy w pracy tej oprzeć się na gimnastyce, ułatwiającej nam dobór potrzebnych dla dzieci ćwiczeń.

Jak ułożyć wzorzec gimnastyczny, wskażą nam t. zw. toki lekcyjne, dobre odpowiednio dla poszczególnych okresów fizjologicznych, na które dzielimy działwę.

Zasadniczy tok lekcyjny omówię innym razem. By jednak ułatwić orientację i zrozumienie podanego niżej przykładu osnowy lekcyjnej, zwracam uwagę zainteresowanych, że w ciągu jednostki lekcyjnej ćwiczymy *cały organizm* w następującej mniej więcej kolejności: głowa, — ramiona, — pas barkowy, — górna-dolna część tułowia, organa wewnętrzne, — kończyny dolne, — czyli, że ćwiczenia zaczynamy od głowy, a kończymy je na ćwiczeniach nóg.

Wykonywując lekcję, powinniśmy jednak pamiętać, by wysiłek, wymagany od ćwiczących, był łagodnie stopniowany, i by serce, — zanim zmusimy je do intensywniejszej pracy, zostało do niej należycie przygotowane.

Stopniowanie to zachowamy, jeśli zastosujemy naprzemian wysiłek z odpoczynkiem, ćwiczenia łagodniejsze z intensywniejszemi, pracę z zabawą, cele czysto fizjologiczne z celami natury duchowej.

W ten sposób opracowana lekcja nabierze cech pracy naprawdę wychowawczej. Działwa będzie ćwiczyła chętnie i z zainteresowaniem i co najważniejsze, — z dużym pożytkiem dla zdrowia.

Gdybyśmy lekcję taką przedstawili graficznie, to otrzymamy linię wysiłku łamaną — wstępującą i zstępującą, której punkty górnych załamania będą wskazywały stopień wysiłku, dolne zaś punkty — osłabienie napięcia w pracy, względnie momenty wypoczynku dla serca.

Po lekcji gimnastyki, przeprowadzonej w myśl powyższych wskazań, młodzież odchodzi na pozostałe lekcje odświeżona fizycznie i umysłowo, w dobrej dyspozycji do dalszej pracy.

Celem uwypuklenia wyżej przytoczonych założeń i podkreślenia ich słuszności, zamieszczam niżej jeszcze jeden przykład osnowy lekcyjnej dla działwy w w. 6—8 lat. We wzorcu tym postaram się utrzymać linię układu i postępowania, ściśle uzgodnioną z podanymi przeze mnie dotychczas wskazówkami.

1. Dzieci biegają swobodnie. Na dany sygnał momentalnie zatrzymują się w ruchu, w którym je sygnał zastał. (Powtórzyć kilka razy). Zbiórka parami (dwurząd).	Ćwicz. dyscyplinu-
jące, — ożywiające.
2. Marsz trójtaktowy z wyklaskiwaniem — wytupywaniem 1-go kroku.	Ćwicz. rytm. i taktu.
3. Jeden rząd w postawie wspiętej, z ramionami wzniesionemi bokiem wwyż i wzrokiem, skierowanym do góry, — drugi rząd — tuż obok — w przy-siadzie nastopowym, skulony, z głową między kolanami (wysokie drzewa i grzybki) — zmiana ćwiczenia w rzędach. (Powtórzyć kilka razy).	Ćwicz. tułowia.
4. Cwał boczny; — podskoki pajaca, (w czasie pod-skoku rzut nóg i ramion w bok).	Podskoki.

5. Dzieci w luźnym rozstawieniu, z oczyma zamkniętymi i dłońmi, złożonymi przed sobą na wysokości głowy, — maszerują poomacku w kierunku n. p. do nauczyciela.

Z pudełeczek, opróżnionych z zapalek, wyjmują przygotowane w tym celu piórka i wydmuchują je w górę.

Ćwicz. uspokajające — oddechowe — głowy — karku — szyji.

- 1(6) W ustawieniu w kole (lub innym) dzieci układają pudełeczko naprzemian na lewym i prawym kolanie. Które pręcej ułoży, wznosi ramiona w bok. — Następnie opuszczają lekko kolano wdół i gdy pudełeczko opadnie na podłogę, podnoszą je, stojąc tylko na jednej nodze.

Ćwicz. równoważne

- 2(7) W kółeczkach po 6—7-mio dzieci, wzajemne wciąganie współcwiczących do kółka, narysowanego na podłodze.

Grupa zwisów: ćwicz. ramion i pasa barkowego.

- 3(8) W ustawieniu parami naprzeciw, — stopy złączone, — wytrącanie z równowagi zapomocą zwodzonych uderzeń dłoni o dłoń.

Ćwicz. równoważne

- 4(9) W kółeczku, — w przysiadzie podpartym, — podawanie piłki głową (uderzanie piłki tylną-górną częścią głowy).

Ćwicz. tułowia — zabawa z użyciem piłki dużej.

- 5(10) W tem samym ustawieniu, w klęku rozkroczonym, podpartym, — marsz rękami w lewo i w prawo naprzemian (chód niedźwiedzia). Powtórzyć kilka razy.

Ćwicz. tułowia.

- 6(11) Zabawa: „Czarny lud”.

Zabawa bieżnia.

- 7(12) Skoki wzwyż ponad laskę, (koszenie trawy) lub t. zw. „Szcziur”.

Skoki.

- 8(13) Zabawa ze śpiewem „Stary niedźwiedź”.

Zabawa ze śpiewem

- 1(14) Marsz trójtaktowy — jak na początku lekcji pod „2”, — wydmuchiwanie piórek w górę, — marsz ze śpiewem, — pożegnanie.

Ćwicz. uspokaj., — oddechowe, — wychowawcze.

Dzieci — przed rozejściem się — składają pudełeczka z piórkami w miejscu, skąd je wzięły.

Ponieważ w następnym zeszyte Dz. Urz. zamierzam wzorzec dzisiejszy dostosować do przeprowadzenia go w izbie szkolnej, w ławkach, byłoby bardzo pożądane, by wszyscy zainteresowani, celem uzyskania materiału porównawczego, spróbowali uczynić to narazie sami, dostosowując i zmieniając niektóre punkty wzorca do warunków własnych izb szkolnych, bez zmiany jednak właściwego charakteru poszczególnych ćwiczeń.

Józef Maż.

O pogłębienie pracy społeczno-oświatowej.

W koniecznym i pilnym, a niełatwym do przeprowadzenia procesie przystosowywania zasad i norm naszego życia zbiorowego do nowych potrzeb i warunków, jakie niesie obecny okres dziejowy, bardzo wiele jest także do zrobienia w dziedzinie pracy społecznej wogóle, a oświatowej w szczególności. Z niejednym zastarzałym przesądem wypadnie nam zerwać, niejednen nałóg myślowy przewyciężyć. Szczególnie pilna to i aktualna sprawa w dziedzinie ustosunkowania się pracowników społecznych i oświatowych do wsi i wogóle do środowisk ludzi pracy fizycznej.

Na miejsce ryczałtowego, powierzchownego przekonania o tzw. „ciemnocie wsi“ musi przyjść zbliżenie się duchowe (nie znizenie) pracownika oświatowego do wartości kulturalnych środowiska wiejskiego, głębsze zrozumienie życia tego środowiska i umiejętność nawiązania pracy oświatowej do właściwości i zdobyczy już przez środowisko wypracowanych. Na miejsce niezdrowego przekonania o potrzebie filantropijnego poświęcania się dla sprawy „biednych i upośledzonych“ musi przyjść realne, demokratyczne poczucie obowiązku społecznego i zadowolenie z twórczego wyżycia się pracownika w dziedzinie służby społecznej. Na miejsce dorywczości poczynań społecznych poszczególnych jednostek musi przyjść robota planowa, systematyczna i ciągła, zbiorowo organizowana akcja społeczna, wyzyskująca wszystkie przydatne siły środowiska, uaktywniająca całe grupy i zespoły ludzi, koordynująca poczynania i wysiłki poszczególnych jednostek. Na miejsce dyletanckiej powierzchowności społecznego i oświatowego amatorstwa i wszędobylstwa musi przyjść pogłębienie pracy oraz wynikająca z niego, jako rezultat, specjalizacja.

Wszystko to zależy jednak od umiejętności przekuwania tych słusznych i aktualnych haseł i postulatów na nowe realne normy organizacyjne życia i działania społeczno-oświatowego.

Należy bowiem zdać sobie sprawę, że przy dzisiejszym stanie organizacyjnym w dziedzinie pracy społecznej i oświatowej przy braku racjonalnie i nowocześnie pojętej organizacji tej pracy w poszczególnych środowiskach życia polskiego — nie może być mowy o poważnej realizacji wymienionych powyżej postulatów. Nie wystarcza samo nawoływanie do większej systematyczności i ciągłości pracy do wciągnięcia większych grup i zespołów środowiskowych, do pogłębienia roboty i t. p. Musi tu przyjść w sukurs realny, przemyślany projekt, któryby mówił nie tylko, co należy robić, lecz także jak realizować plany.

Myślę, że w tej właśnie dziedzinie wprowadzania do życia społeczno-oświatowego nowych wartości i nowych norm techniczno-organizacyjnych ma poważną rolę do odegrania polskie nauczycielstwo, przedewszystkiem zaś nauczycielstwo szkół powszechnych, jako bezpośrednio stykające się z życiem środowiskowym. Myślę, że władze szkolne, które dotychczas starały się w swej pracy oświatowej przedewszystkiem temuż nauczycielstwu z pomocą iść, miałyby i w tym kierunku wiele do zrobienia.

Dorywczość i powierzchowność pracy społecznej i oświatowej w Polsce wynika z tego przedewszystkiem, że opiera się ona, jak to już powyżej zaznaczyliśmy, na jednostkach, a nie posiada cech zorganizowanej akcji społecznej. Możemy na każdym kroku zaobserwować, jak poszczególne

jednostki, obdarzone większym instynktem społecznym, uprawiają to, co powyżej nazwaliśmy wszędobylstwem społeczno-oświatowym, jak są wszędzie i robią wszystko, przyzwyczajając otoczenie swoje do wygodnej roli biernego czekania na gotowe. W tym stanie rzeczy najbardziej cierpi sama sprawa: praca społeczna, którą w ten sposób skazujemy nie tylko na brak ciągłości, gdyż siły jednostki nie starczą, lecz także na powierzchowność. Jednostka bowiem, która nie wiadomo dlaczego dobrowolnie staje w położeniu wszechodpowiedzialności, nie tylko wszystkiego bezpośrednio wykonać nie zdoła, ale, rozproszywszy się nadmiernie, nie potrafi wykonać dobrze żadnej pracy, żadnej szczegółowej funkcji.

Rada na to jedna: ująć całą pracę w karby organizacyjne na podstawie już nie tylko impulsów instynktowych, ale rozumowo i dogłębnie przemysłowego systemu. Wciągnąć do współdziałania i uaktywnić większe zespoły jednostek z danego środowiska. Dzielić pracę i przydzielać częściami poszczególnym jednostkom, czy też mniejszym ciałom zbiorowym. Zostawić dużą swobodę w poczynaniach postawionemu w ten sposób przy warsztacie czynnikowi. Często żądać sprawozdań i przyzwyczajając do ponoszenia odpowiedzialności. Słowem uracjonalnić pracę społeczną i oświatową przez wprowadzenie nowej organizacji pracy, opartej na konsekwentnym i całkowitem wyzyskaniu zasady specjalizacji.

Celem większego sprecyzowania zagadnienia należałoby przejść do określenia poszczególnych grup specjalności w rozległej dziedzinie pracy społecznej. Da się to wykonać nietylko w formie jakiejś teoretyczno-logicznej dedukcji, lecz przede wszystkim na podstawie znajomości realnych warunków życia społecznego w terenie. Na tej podstawie opierając się, uważam za konieczne już dziś wyodrębnić następujące dziedziny pracy społecznej:

A. GRUPA SPOŁECZNO-OSWIATOWA

1. dziedzina pracy świetlicowej;
2. dziedzina teatru ludowego i inscenizacyj;
3. dziedzina śpiewacza;
4. dziedzina kształcenia dorosłych i młodocianych;
5. dziedzina bibliotekarstwa i czytelnictwa;
6. dziedzina współpracy z organizacjami młodzieży wiejskiej;
7. dziedzina współpracy społeczno-organizacyjnej z młodzieżą miejską.

B. GRUPA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA

8. dziedzina spółdzielczości;
9. dziedzina pracy samorządów terytorjalnych;
10. dziedzina pracy społeczno-rolniczej.

Jeżeli powiedzieliśmy powyżej, że nauczycielstwo i władze szkolne mają wiele do zrobienia w omawianej tu materji, że poprostu mogłyby odegrać rolę czynnika przodującego w procesie postępu i unowocześniania życia społecznego w Polsce, to może się to stać jedynie przez zastosowanie omówionych powyżej norm do własnej pracy społecznej, przez osobiste ich urzeczywistnienie. Do dziś bowiem czynnik nauczycielski, społecznie niewątpliwie bardzo czynny, szczególnie jeżeli chodzi o nauczycielstwo

szkół powszechnych, nie wyróżnia się naogół w dziedzinie metody i techniki z pracy społecznej niczem nowem, co by wyrastało wyraźnie ponad ogólny poziom techniki życia społecznego.

Zmiany w tym kierunku mogłyby być dokonywane w gminnych zespołach, gdyż na terenie gminy zbiorowej, a taka wszak u nas istnieje, nauczycielstwo stanowi pewną całość, złączoną nicią wspólnych interesów w stosunku do gminy, jak również więzią organizacji zawodowej, która, jeżeli weźmiemy pod uwagę najbardziej rozpowszechniony na terenie Lubelszczyzny Związek Nauczycielstwa Polskiego, najniższe swoje komórki organizacyjne — Ogniska — przeważnie mieści w granicach gminy. Te właśnie Ogniska miałyby najwięcej do zrobienia w dziedzinie bezpośredniej organizacji roboty społeczno-oświatowej. One powinny być terenem zasadniczego rozważenia omawianej tu sprawy; one powinny ustalić, które z wyliczonych powyżej specjalności najbardziej są na danym terenie aktualne; one powinny dokonać podziału pracy pomiędzy swych członków, wyłaniając odpowiednie organa jednoosobowe, czy też kolegialne; ich zadaniem byłoby wreszcie zorganizować pomoc powołanym do życia zespołom w postaci dostarczenia odpowiedniej lektury, umożliwienia wyjazdów na odpowiednie kursy i t. p. oraz roztoczyć kontrolę organizacyjną nad wynikami pracy. Funkcje te może z powodzeniem wykonać jedynie żywotna i aktywna organizacja nauczycielska. Czynniki urzędowe nie będzie mógł tu ingerować bezpośrednio, tak ze względów zasadniczych, jak też na skutek technicznej niemożności wniknięcia w zbyt liczne szczegóły i właściwości terenowe. Jeżeli zważymy, że Związek Nauczycielstwa Polskiego, który z wyżej wymienionych względów może tu być przede wszystkim brany pod uwagę, posiada własne, daleko idące aspiracje w dziedzinie pracy społecznej, obopólna korzyść ze zgodnej współpracy tej organizacji z władzami szkolnymi okaże się rzeczą oczywistą. Dla tego akcja władz szkolnych w dziedzinie racjonalizowania techniki i metod pracy społecznej winna iść w ścisłym porozumieniu z poczynaniami w tym kierunku wymienionej organizacji.

Sprawa nie wyczerpuje się na samem organizowaniu na nowych zasadach opartej pracy bezpośredniej. Jest rzeczą pilną i konieczną w tym kierunku nastawić zwrotnice pracy samokształceniowej nauczycielstwa. Łatwo bowiem zaobserwować, iż praca ta w zespołach nauczycielskich nie jest dostatecznie nasiloną, a jeżeli się nawet tu i ówdzie rozwija, to przeważnie w nieuzasadnionem i niepożytecznem oderwaniu już nietylko od żywej i realnej dziedziny pracy społecznej, ale nawet niezawsze w bliskim związku z pracą szkolną danych jednostek. Słowem nikły strumyczek pracy samokształceniowej nauczycielstwa zdaje się płynąć pod bardzo nieaktualnem hasłem „wiedza, dla wiedzy”, podczas, gdy — dziś szczególnie, winno się głosić i realizować zasadę „wszystko dla życia”. Wydaje mi się, że rozbudzenie i skierowanie poczynań samokształceniowych nauczycielstwa właśnie i przede wszystkim na tory społeczno-praktycznej działalności, że wytworzenie zespołów samokształceniowych studjujących takie zagadnienia, jak: spółdzielczość, ruch świetlicowy, teatr, sprawy samorządowe i t. p., — mogłoby ożywić pracę i uczynić całe zastępy jednostek z pośród nauczycielstwa bardziej odpornymi na przestarzałą atmosferę tradycji, oraz przydatnymi do odegrania pozytywnej roli w życiu zbiorowem dzisiejszych środowisk ich pracy.

Władze szkolne miałyby tu dużo do zrobienia: 1) iść z jaknaj-

dalej idącą pomocą tak pojętemu udziałowi nauczycielstwa w pracy społecznej przez organizowanie dostosowanych do powyższych wskazań i zasad konferencji i kursów społeczno-oświatowych i społeczno-gospodarczych, któreby mogły wzmóc i ożywić pracę samokształceniową w tym kierunku, oraz 2) czuwać nad całokształtem tak pojętej akcji, normować jej ewentualne jednostronności, przeprowadzać badania statystyczne, oraz akcje rejestracyjną i ewidencyjną całej działalności.

Kuratorjum O. S. L. już w bież. roku szkolnym postanowiło poprowadzić pracę w tym kierunku.

Jeżeli chodzi o tegoroczne kursy przez Kuratorjum dla nauczycielstwa organizowane, to już wydane zostały dyrektywy, które wprowadzają w tej dziedzinie pracy określone powyżej normy specjalizacji. Zaś zamierzeniom Kuratorjum w dziedzinie pracy ewidencyjno-rejestracyjnej daje oficjalny wyraz zamieszczony w niniejszym Nr. „Dz. Urz.” okólnik do władz pierwszej instancji, jak również i artykuł niniejszy. Rejestracja ma objąć narazie jedynie ogół nauczycielstwa, aczkolwiek nie jest rzeczą wykluczoną, iż w przyszłości rozszerzy swój zakres także na pracowników społecznych nienauczycieli. Będzie ona przeprowadzona w ten sposób, że każda jednostka z pośród nauczycielstwa otrzyma z Kuratorjum za pośrednictwem inspektoratu, czy dyrekcji, jeżeli chodzi o szkoły średnie, odpowiedni formularz do wypełnienia. Formularz ten obok danych personalnych będzie zawierał trzy główne rubryki, a mianowicie:

1) *przygotowanie do pracy społecznej*, 2) *dotychczasowy udział w pracy społecznej* oraz 3) *ustalenie i zadeklarowanie kierunku pracy społecznej, w którym dana jednostka zamierza się specjalizować.*

Ankieta powyższa będzie pierwszą próbą ujęcia w pewne normy całokształtu poczynań społecznych nauczycielstwa.

Winna ona dostarczyć bardzo cennego materiału liczbowego w odniesieniu do kierunków i potrzeb pracy społecznej na terenie okręgu, gdy w odpowiedziach, szczególnie zaś w deklaracjach co do wyboru kierunku specjalności w dziedzinie pracy społeczno-oświatowej nauczycieli znajd-niewątpliwie swoje oblicze potrzeby tych środowisk i terenów, na których pracują dane jednostki.

Nie należy wątpić, iż zawarty we wspomnianym powyżej okólniku ape władz szkolnych znajdzie ze strony nauczycielstwa powszechne poparcie w tem zrozumieniu, iż jest to pierwszy krok, zmierzający w kierunku uracjonalnienia pracy społeczno-oświatowej i przystosowania jej do narastających coraz to bardziej wymagań dzisiejszego życia. A służenie temu życiu, wypełnianie ram naszej młodej, odrodzonej państwowości jaknajbardziej nową, twórczą i pozytywną treścią, wychowywanie Państwu polskiemu przez skuteczną akcję oświatową nowych zastępów uspołecznionych obywateli — to przecież wspólny cel zarówno władz szkolnych, jak i ogółu nauczycielstwa polskiego.

Feliks Popławski

U w a g a: Szczegóły techniczne odnośnie do wypełnienia i zwrotu ankiety, będą omówione w następnym Nrze „Dz. Urzędowego”.

Śpiew i chóry w woj. lubelskiem.

Wszyscy lubimy śpiewać. Człowiek wiejski śpiewa „od serca” — więcej i częściej, niż ludzie miejscy, którzy stosunkowo rzadko wypowiadają swoje uczucia przez śpiew. Wprawdzie część społeczeństwa miejskiego wypowiada przez śpiew w kościele swoje uczucia religijne lub na akademjach — uczucia patriotyczne. Nie czyni jednak tego tak swobodnie i tak bezpretensjonalnie jak ludzie wiejscy.

Polska wieś śpiewa dotychczas dużo; mówię — dotychczas, gdyż daje się w wielu okolicach zaobserwować przenikanie na wieś współczesnej pieśni i muzyki jazz-bandowej, która zniekształca tylko ludową kulturę śpiewaczą i wprowadza do tej dziedziny chaos; jest tu częściowo winna i szkoła, która do repertuaru swego nie dobiera odpowiednich pieśni — dostosowanych do charakteru ziemi, a także fałszywe przekonanie, że śpiewać można tylko w chórze w takt pałeczki dyrygenta.

Na różnych zjazdach i konferencjach oświatowych pracownicy społ.-oświatowi narzekają, iż obecnie na wsi mniej ludzie śpiewają, niż dawniej.

To też należy się cieszyć, gdy ludność wiejska, ściślej mówiąc, młodzież wiejska — poza indywidualnem śpiewaniem w domu, kościele, na polu i t. p. należy do zespołów śpiewaczych, które starają się kultywować pieśń ludową i postawić ją na odpowiednim poziomie artystycznym. Zespoły śpiewacze t. zw. „chóry ludowe” lub chóry poszczeg. organizacji (np. Chóry Koła Młodzieży Wiejskiej, Chóry Strzeleckie, i t. p.) — śpiewają pieśni na 1, 2, 3, 4 i więcej głosów. Większość istniejących chórów — to zespoły śpiewacze 4-o głosowe.

Zespołami temi kierują przeważnie nauczyciele szkół powszechnych, którzy są zazwyczaj założycielami tych chórów, nie brak jednak i organistów kościelnych i psalmistów cerkiewnych, którzy mają do tego rodzaju pracy pewne przygotowanie.

Chórów takich, prowadzących systematyczną pracę znajduje się sporo na terenie woj. lubelskiego. Poniższe zestawienie*) przedstawia ich ilość w poszczególnych powiatach, charakter i przynależność organizacyjną. Zestawienie obejmuje tylko chóry, prowadzące systematyczną pracę.

Postawienie akcji chóralnej na należytych poziomach uzależnione jest od posiadania odpowiedniej liczby przygotowanych dyrygentów i od repertuaru. Sprawami temi zajmuje się na terenie woj. lubelskiego Lubelski Związek Teatrów i Chórów Ludowych. Doceniając znaczenie odpowiednio przygotowanych dyrygentów, zorganizował Związek na wiosnę b. r. kurs dla dyrygentów wiejskich zespołów śpiewaczych, który ukończyło 82 osoby, przeważnie nauczyciele szkół powszechnych. Uczestnicy tego kursu, po powrocie do swego środowiska, rozpoczęli systematyczną pracę, której wyniki można już było podziwiać na kilku Powiatowych Zawodach Chórów Ludowych i Świętach Pieśni. Prawie wszyscy pracują już w terenie i jednogłośnie prawie wyrażają pochlebny opinię o potrzebie i wartości Kursu.

Wielką troską otoczył Lub. Związek Teatrów i Chórów Lud. sprawę odpowiedniego repertuaru dla wiejskich zespołów śpiewaczych. W tym

*) Zestawienie to zostało opracowane na podstawie materiałów rejestracyjnych Władz szkolnych na ter. całej Rzpltej.

Zestawienie chórów ludowych w woj. lubelskiem w/g stanu z dn. 1.IX. 1931.

L. p.	P O W I A T	Razem	Chóry kościelne	Chóry świeckie	Parafialne	Kół Młodzieży Wiejskiej	Stow. Młodz. Polskiej	Zw. Strzeleck.	Ochm. Straz Pozarna	Samojstne	Dyrygenci			Chórów			Człon- ków w ze- spółach
											nau- czy- ciele	orga- niści	inni	1 głos. 2 głos.	3 głos. więcej głos	4 i więcej głos	
1	Biała Podl.	8	2	6	2	5	—	—	—	1	6	2	1	2	4	213	
2	Biłgoraj	8	3	5	2	2	1	—	—	3	5	3	—	1	7	231	
3	Chełm	3	1	2	1	2	—	—	—	—	2	1	—	—	2	84	
4	Garwolin	13	7	6	7	6	—	—	—	—	6	7	1	3	7	312	
5	Hrubieszów	12	2	10	2	7	1	1	—	—	9	3	—	1	10	304	
6	Janów Lubelski	16	5	11	5	3	—	3	—	5	11	5	—	4	11	464	
7	Janów Podlaski	1	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	4	24	
8	Krasnostaw	28	1	27	—	10	11	2	1	4	5	14	9	1	27	849	
9	Lubartów	17	12	5	12	—	2	1	1	1	—	16	1	1	14	520	
10	Lublin	4	2	2	2	—	—	—	—	2	2	2	—	—	3	99	
11	Łuków	15	13	2	13	—	—	2	—	—	2	13	—	1	12	436	
12	Puławy	19	8	11	8	6	1	—	—	4	7	11	1	2	15	527	
13	Radzyń	18	8	10	8	5	—	—	1	4	8	9	1	1	15	418	
14	Stedlice	4	2	2	2	1	—	1	—	—	2	2	—	2	2	107	
15	Sokołów	7	5	2	5	1	—	—	1	—	2	5	—	—	5	253	
16	Tomaszów Lub.	9	6	3	6	1	—	2	—	—	3	6	—	1	8	239	
17	Węgrów	5	2	3	2	2	—	—	1	—	3	2	—	—	5	128	
18	Włodawa	6	1	5	1	5	—	—	—	—	6	—	1	5	—	173	
19	Zamość	18	5	13	5	10	1	—	1	1	8	7	1	3	10	520	
Razem		211	85	126	83	66	18	12	6	26	88	108	14	4	19	5802	

celu wydał „Wybór pieśni ludowych” na chór męski i na chór mieszany oraz zeszyt, zawierający „Pieśni Strzeleckie”, na chór męski i mieszany. Chcąc dostarczyć wiejskim zespołom repertuaru regionalnego — zapoczątkował Lub. Zw. T. i Chórów Ludowych akcją zbierania regionalnych melodij ludowych i harmonizowania ich do użytku chórów ludowych. W celu przygotowania zbieraczy melodij ludowych z pośród pracowników społecznych, działających na wsi, Związek wkrótce zorganizuje specjalny kurs. Tymczasem Związek wydał w większym nakładzie broszurę prof. Uniw. Lwowskiego dr. Chybińskiego p. t. „Wskazówki zbierania melodij ludowych”, którą kolportuje przedewszystkiem wśród nauczycielstwa woj. lubelskiego.

Czynnikiem, pobudzającym chóry do systematycznej solidnej pracy, a propagującym śpiew wśród społeczeństwa — są organizowane w okresie wiosennym i letnim Powiatowe i Wojewódzkie Zawody Chórów Ludowych oraz lokalne Święta Pieśni. Zawody wymagają od zgłoszonych chórów dłuższej, systematycznej pracy w okresie zimy i wczesnej wiosny.

W niektórych powiatach do Zawodów Powiatowych zgłosiło się po kilkanaście, a nawet dwadzieścia kilka chórów. Należy wierzyć, iż Lubelskiemu Związkowi Teatrów i Chórów Ludowych przy poparciu Władz Szkolnych i nauczycielstwa uda się rozśpiewać wieś i postawić kulturę śpiewaczą w woj. lubelskim na należytych poziomach. Temat.

21/XI. 1931.

Akademja poświęcona pamięci Stefana Żeromskiego.

Zarząd Okręgowy Związku Nauczycielstwa Polskiego zwołał do Lublina na dni 3 i 4 października 1931 r. Zjazd prezydjów Oddziałów Powiatowych Związku tudzież przedstawicieli Powiatowych Sekcyj nauczycieli szkół średnich.

Był to pierwszy Zjazd nauczycielstwa szkół powszechnych i średnich, zrzeczonego w Związku Nauczycielstwa Polskiego na terenie Lubelskiego Okręgu Szkolnego.

To też Zarząd Okręgowy, poza zwykłym programem obrad Zjazdu, postanowił zorganizować dla uczczenia i upamiętnienia tej chwili Akademję ku czci Stefana Żeromskiego oraz wieczór, poświęcony wspomnieniom z okresu pobytu i działalności autora „Przedwiośnia” na terenie Lubelszczyzny.

Treść Akademji wzbudziła duże zainteresowanie i bardzo poważny nastrój, szczególnie zaś przemówienie p. Wycecha, nacechowane akcentem głębokiej ideowości, oraz gruntownie i z głęboką znajomością tematu opracowany odczyt p. D-ra Araszkiewicza. Odczyt ten ukazał zbranym Żeromskiego, jako myśliciela, społecznika i oświatowca.

Bardziej jednak, niż oficjalna część Akademji, przypadła wszystkim do serca ta część uroczystości, która w zaproszeniach nazwana była „zebraniem koleżeńskim, poświęconem wspomnieniom o Stefanie Żeromskim, z udziałem bezpośrednich Jego współpracowników”. Było to zebranie, podczas którego w swobodnym nastroju towarzyskiej pogawędki dzieliły się z zebranymi swojami przeżyciami i obserwacjami osoby, pamiętające Żeromskiego i współpracujące z nim na polu społecznym i oświatowym. W pogadankach tych ożyła w pełni w wyobraźni zebranych postać Żeromskiego. „Miało się wrażenie, że jest obecny z nami na zebraniu” — formułowała na drugi dzień swoje wrażenia jedna z uczestniczek tego zebrania.

Dowiadujemy się, że powstała myśl rozszerzenia i pogłębienia treści owego „zebrania”, oraz opracowania jego dorobku w postaci specjalnego numeru „Ogniska Nauczycielskiego”. Projekt ten jest bardzo na czasie, wiele bowiem ważnych wiadomości, spraw i zagadnień, łączących się z działalnością Żeromskiego na naszym terenie może z czasem zupełnie zaginać w pamięci.

F. P.

Akademja ku czci ś. p. Ministra W. R. i O. P. Dr. Sławomira Czerwińskiego.

W dniu 7 listopada młodzież akademicka z inicjatywy Związku Polskiej Młodzieży Demokratycznej Szkół Wyższych R. P. urządziła uroczystą akademję celem uczczenia wielkich zasług ś. p. Sławomira Czerwińskiego, położonych na polu szkolnictwa i wskrzeszenia polskiej państwowej myśli wychowawczej.

Akademja odbyła się w gmachu Uniwersytetu przy bardzo licznych udziale młodzieży akademickiej, przedstawiciele władz i starszego społeczeństwa.

Słowo wstępne wygłosił Władysław Wachała, prezes Związku Polskiej Młodzieży Demokratycznej, poczem przemawiał ks. rektor J. Kruszyński, a następnie wizytatorka p. Janina Komornicka, senjorka Związku Polskiej Młodzieży Demokratycznej, rozsunęła przed oczami słuchaczy długą nić wspomnień współpracy ze ś. p. ministrem Czerwińskim. Mgr. Leon Stasek, członek Związku Polskiej Młodzieży Demokratycznej, wygłosił referat n. t. „Sławomir Czerwiński, jako wskrzesiciel polskiej państwowej myśli wychowawczej”. Referent naszkicował główne kierunki myśli wychowawczej, propagowanej przez Zmarłego ministra, Jego wielki realizm, głęboką znajomość polskich warunków oraz duszy ludu polskiego.

W części koncertowej akademji wystąpili chór Towarzystwa Śpiewaczego „Echo”, p. por. St. Sauter—śpiew solowy oraz orkiestra gimnazjum „Szkoły Lubelskiej”.

Co piszą w czasopismach woj. lubelskiego o ruchu teatralno-chóralnym?

(Przegląd czasopism za miesiąc listopad 1931 r.).

1. „Ognisko Nauczycielskie” w n-rze 9 z listopada 1931 r. zamieściło artykuł „O akcji prasowej teatralno-chóralnej w woj. lubelskiem”, w którym wzywa chętnych z terenu woj. lubelskiego do zgłaszania się na stałych korespondentów prasowych, oraz wezwanie do zaopatrzenia się na okres świąt Bożego Narodzenia w „Pastorałkę” Schillera.

2. „Gazeta pow. Garwolińskiego” w n-rze 11 z listopada 1931 r. omawia w dłuższym artykule p. t. „Prace oświatowo-kulturalne Wiciowego Związku Młodzieży Wiejskiej” — prace tegoż Związku na terenie pow. Garwolińskiego w dziedzinie przedstawięń teatralnych, wieczornic, obchodów i śpiewu. Opisuje również udział Zw. Mł. Wiejskiej w organizowaniu obrzędów wsiowych rolnych (sobótki, dożynki). W wiadomościach bieżących donosi, iż w Garwolinie zorganizował się chór ludowy, który zadebiutował pod dyr. p. Fr. Pańniczka dnia 11 listopada b. r.

3. „Głos Międzyrzecki” w n-rze 18 z dnia 25 listopada 1931 opisuje w art. p. t. „Święto niepodległości w Wohyniu” przebieg tego święta, ze szczególnem uwzględnieniem Akademji-Wieczornicy, w której wzięto udział ok. 500 osób. Na Wieczornicy inscenizowano kilka pieśni żołnierskich, które ogólnie b. podobały się.

4. „Gospodarz Podlaski” w n-rze 48 z dn. 29/XI 1931 zamieszcza artykuł A. Zaniewskiego p. t. „Śmiałym krokiem naprzód”, w którym omawia działalność kulturalno-oświatową organizacji społecznych w Tłuścu m. i. zorganizowanie Akademji w dn. 11 listopada b. r. ze śpiewami, deklamacjami i wystawieniem sztuki teatralnej z życia legjonistów.

5. „Zwierciadło” w n-rze 39 z dn. 22/XI 1931 zamieściło ostrą recenzję z wystawionej w Chełmie 3-aktowej komedji Z. Kaweckiego „Fura słomy”. Krytykuje raczej samą sztukę; dla amatorskiego zespołu teatralnego ma jednak słowa uznania za podjęte trudy i zachęca do dalszej pracy. tm.

KOMUNIKATY.

Lubelski Związek Teatrów i Chórów Ludowych zawiadamia P. T. Nauczycielstwo, iż udziela bezpłatnie fachowych porad w sprawach teatru ludowego oraz chórów i orkiestr ludowych, w szczególności w sprawie repertuaru, techniki słuchowisk i widowisk w lokalach zamkniętych i na wolnym powietrzu, doboru literatury, kostjumów, przyborów do charakteryzacji i t. p. Istniejąca przy Lub. Zw. Teatr. i Chór. Lud. „Składnica Wydawnictw“ poleca Kierownictwom szkół na dogodnych warunkach sztuki teatralne (charakteryzacja, malowanie dekoracji, szycie kostjumów teatr. i t. p.) przybory do charakteryzacji, wybór pieśni ludowych i strzeleckich na chór mieszany i męski.

Dla szkół duży wybór sztuk teatralnych dla dzieci i młodzieży szkolnej. Poza tem Związek organizuje krótkoterminowe Kursy dla pracowników teatralnych i chóralnych oraz wypożycza stroje teatralne za zgłoszeniem na dwa tygodnie przed przedstawieniem.

Członkowie Lub. Zw. T. i Ch. Lud. posiadają przy wypożyczaniu kostjumów 25% zniżkę. Członkiem może być poszczególna osoba, a także zespół teatralny—organizacja. Członkowie płacą tytułem wpisowego 1 złotego oraz 5 złotych składki rocznej—za co prócz licznych ułatwień i udogodnień, jak również zniżek przy wypożyczaniu strojów otrzymuje *bezpłatnie* największy w Polsce organ z tej dziedziny miesięcznik „Teatr Ludowy“.

Zgłoszenia członkowskie razem z opłatą można nadsyłać czekiem P. K. O. Nr. 69005, zaznaczając na odwrocie czeku przeznaczenie wysyłanej sumy.

Wobec zaangażowania stałej pracowniczki biurowej wszelką korespondencję załatwia się odwrotnie.

Adres: Lubelski Związek Teatrów i Chórów Ludowych, Lublin ul. Strażacka.
(Godziny urzędowe od 9 — 11.30 oraz od 17.00 — 18.00).

Związek Młodzieży Wiejskiej Województwa Lubelskiego 1921 — 1931.

Ukazało się przed paru tygodniami wydawnictwo pod powyższym tytułem z racji 10-cio-lecia prac Wojew. Związku Młodz. Wiej. („Siew“) w Lublinie. Wydawnictwo poprzedza słowo wstępne prezesa związku p. J. Mazurkiewicza, oraz zdania o pracach Związku pp. Kuratora Szkolnego, Wojewody Lubelskiego, Prezesa Centrali Z.M.W. i t. d.

Na całość treści składają się: artykuł p. t. Istota pracy Zw. Mł. Wiejskiej, 10 lat prac W. Z. M. W. w Lublinie i sprawozdania za rok ubiegły.

Książkę zdobi kilkadziesiąt ilustracyj z prac Z. M. W., odbitych na specjalnym papierze, oraz artystyczna okładka trójkolorowa. Cena 1 zł. Nabyć można w Okr. Zw. Mł. Wiej. w poszczególnych powiatach oraz w Zw. Wojew. Lublin, Szpitalna 5.

* * *

Wydawnictwo to obrazuje rozwój i stan prac oświatowo-wychowawczych Kół Młodzieży Wiejskiej na terenie Lubelszczyzny. Staranne opracowanie i dobór materiałów czyni zeń bardzo użyteczny przewodnik w tego rodzaju pracach działaczy oświatowych.

W sprawie wydawnictwa „Genjusz Niepodległości“.

Kuratorjum zaleca do bibliotek szkolnych i nauczycielskich dzieło historyczno-literackie o Pierwszym Marszałku Polski p. t. „Genjusz Niepodległości“.

Dzieło to w III wydaniu, obejmujące zgórá 200 stron druku bogato ilustrowanych, rzuca barwne światło na zasługi i świetlany trud twórczy Marszałka oraz otwacza postać Genjusza Polski Odrodzonej.

Poznanie tego dzieła, przez młode zwłaszcza pokolenie, jest nader wskazane w dobie walki o silną Polskę.

Cena wydawnictwa zł. 35. Czeki na przedpłatę wysyła na żądanie Komitet—Lwów, ul. Krupiańska I. 2a II.

Książki nadesłane.

1) *Historja Polski*, XIII wydanie, z 3 mapami, z dodatkiem o wojnie światowej i Sławni mężowie w Polsce 2.20.

2) *Gramatyka polska dla szkół powszechnych*, wydanie X, dla klas: III, IV, V i VI w jednym tomie 1.80.

„Kuratorjum zwraca uwagę Kierowników dyrekcji szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i szkół powszechnych na „Czasopismo Przyrodnicze Ilustrowane, organ Towarzystwa Przyrodniczego im. St. Staszica w Łodzi“ (Muzeum Przyrodnicze, Łódź, Park Sienkiewicza), które zostało uznane przez Min. W. R. i O. P. (Dziennik Urzędowy Ministerstwa z 1928 r. str. 510) za godne polecenia do bibliotek nauczycielskich ze względu na dużą wartość artykułów dydaktycznych, pedagogicznych i naukowych z różnych dziedzin. Kuratorjum zarazem zaleca Dyrektorom i Kierownikom szkół, otrzymujących Czasopismo Przyrodnicze uregulowanie zaległej prenumeraty.

Komenda Chorągwi Męskiej Z. H. P. w Lublinie wydała „Instrukcję dla zakładających drużyny harcerskie męskie“.

Wspomniana instrukcja została wydana celem ujednostajnienia toku zakładania drużyn i jest obowiązującą na terenie Chorągwi Męskiej.

Wszelkich bliższych, w tej sprawie, wyjaśnień i informacji, udziela Komenda Chor. Z. H. P. — Lublin, Lipowa 8. Godziny urzędowe: poniedziałki i czwartki od 18 do 19.

K O N K U R S.

Rada Szkolna Powiatowa w Tomaszowie Lubelskim ogłasza konkurs na stanowisko Kierowników następujących szkół:

- 1) 7-klas. publ. szkoły powszechnej żeńskiej w Tomaszowie Lub.
- 2) 7-klas. publ. szkoły powszechnej w Łaszczowie, gm. Łaszczów.
- 3) 6-klas. publ. szkoły powszechnej w Krynicach, gm. Krynice.

* Kandydaci odpowiadający warunkom art. 12 ustawy z dn. 1.VII.1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli, winni składać w drodze służbowej należycie udokumentowane podania na ręce Inspektora Szkolnego w Tomaszowie Lubelskim najpóźniej w ciągu 6-tygodni od daty ogłoszenia niniejszego konkursu.

Konkurs ogłoszony w Nr. 11 Dziennika Urzęd. unieważnia się.

Sekretarz

(—) *Dr Stefan Cybulski.*

Przewodniczący

(—) *Kazimierz Wielanowski.*

Ogłoszenie.

Wanda Sobczykówna unieważnia legitymację № 10 z dnia 10 grudnia 1929 r. z Inspektoratu Szkolnego Tomaszów Lubelski.

Prenumerata roczna zł. 6, półroczna zł. 3. Numer pojedynczy 60 groszy.

Ceny ogłoszeń: Cała strona 100 zł., pół strony 60 zł., ćwierć strony 30 zł.

Rękopisów Administracja nie zwraca. Konto P. K. O. 30.617.

Adres Redakcji i Administracji: Lublin, Kuratorjum Okręgu Szkolnego.

OŁÓWKI

L. i C. HARDTMUTH

WYROBU KRAJOWEGO

Istniejąca w Polsce od szeregu lat Fabryka Ołówków i Wyrobów Galaitowych „Lechistan” S. A. w Warszawie, została z końcem ubiegłego roku przeniesiona do znacznie obszerniejszych zabudowań **w Krakowie, przy ul. Czarnowiejskiej 70** i tutaj prowadzona jest nadal pod brzmieniem

POLSKA FABRYKA OŁÓWKÓW

L. i C. HARDTMUTH-LECHISTAN S. A.

Fabryka stojąca pod kierownictwem wybitnych sił fachowych, a urządzona według najnowszych wymogów technicznych, zatrudnia polskich pracowników we własnym zakresie, oraz szereg przedsiębiorstw krajowych i wykonuje ołówki grafitowe kopjowe, kolorowe dla użytku szkolnego, biurowego i technicznego.

POLSKI KONSUMENT
używa tylko doskonałych wyrobów
POLSKIEJ FABRYKI OŁÓWKÓW
**L. i C. HARDTMUTH-
LECHISTAN S. A.**
W KRAKOWIE